

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Pulkrábka, Ph.D., a soudkyň JUDr. Ivy Hejdukové a JUDr. Vladimíry Ladmanové ve věci

žalobce: **V** [redacted] **H** [redacted], narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Vladimírem Horským
sídlem ul. Josef Knihy 177/I, 337 01 Rokycany

proti
žalovaným: **1. MUDr. J** [redacted] **K** [redacted], narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
2. Mgr. A [redacted] **K** [redacted], narozená dne [redacted]
bytem [redacted]
oba zastoupeni advokátkou JUDr. Evou Kubikovou
sídlem Havlíčkova 20, 301 37 Plzeň

o ochraně rušené držby

o odvolání žalovaných proti usnesení Okresního soudu Plzeň-jih ze dne 10. 10. 2018, č. j. 6 C 287/2018-35

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se zrušuje a věc se mu vrací k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Napadeným usnesením soud prvního stupně žalovaným uložil povinnost „zdržet se dalších zásahů do práv žalobce k oplocení pozemkové parcely nacházející se na pozemkové parcele č. [redacted] (...) přičemž současně jsou povinni odstranit nově zbudované oplocení, které je nepovolenou stavbou a jsou povinni uvést označenou pozemkovou parcelu do původního stavu.“

Proti usnesení podali žalovaní včasné odvolání, v němž uvedli, že oplocení jejich pozemku č. [redacted] se nachází na tomto pozemku a nikoli na pozemku žalobce. K tomuto oplocení žalobce nemá žádná práva. Žalobce získal pozemek koupí od S [redacted] B [redacted] v roce 2004. V té době nebyl mezi předmětnými pozemky žádný plot. Skutečná hranice však žalobci byla známa. Protože jeho návštěvy chodily přes pozemek č. [redacted], nechaly dcery původního majitele tohoto pozemku S [redacted] B [redacted] zbudovat provizorní plot, který však nebyl na hranici pozemků. Žalovaní si před stavbou domu nechali svůj pozemek geometricky zaměřit a tomu byl přítomen i žalobce s manželkou, kteří neměli žádné připomínky. Po tomto vyměření žalovaní oznámili žalobci svůj záměr posunout plot na hranici pozemků a doporučenými dopisy ze dne 17. 6. 2018 a 13. 7. 2018 ho požádali o souhlas s nezbytným vstupem na jeho pozemek při přemístění plotu. Žalobce na tyto dopisy nijak nereagoval. Pokud užíval část pozemku č. [redacted], jednalo se o držbu nepoctivou. Držba části pozemku, která není ve vlastnictví žalobce, není ani předmětem napadených výroků usnesení. K žádnému zásahu do spravedlivé držby ze strany žalovaných nedošlo a už vůbec nedošlo ke zbudování oplocení na pozemku č. [redacted]. Žaloba nebyla podána ve lhůtě dle § 1008 občanského zákoníku. Žalovaní již shora uvedenými dopisy upozornili žalobce, že budou svůj plot posunovat na hranici mezi pozemky, takže minimálně od obdržení těchto dopisů byl žalobce rušen v držbě, přičemž znal i osoby ohrožující a rušící jeho držbu. Žalobce sám v žalobě uvedl, že žalovaní ho ruší v držbě již od doby, co zakoupili parcelu v jejich vlastnictví. Žaloba byla podána až 26. 9. 2018, tedy po uplynutí prekluzivní lhůty. Žalovaní označili několik důkazů k provedení. Navrhují změnu napadeného usnesení a zamítnutí žaloby.

Odvolací soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí zatím nelze přezkoumat.

Odvolací soud shledává významnou námitku žalovaných, že jim nebylo umožněno vyjádřit se k žalobě. Přestože zákon soudu neukládá povinnost ve věci žaloby z rušené držby nařídít jednání, z práva na spravedlivý proces jasně vyplývá povinnost soudu umožnit žalovanému, aby se vyjádřil k žalobě a důkazům předloženým žalobcem a navrhnul své důkazy. Soud pak musí učinit skutková zjištění ohledně existence držby a jejího rušení. Dle odvolacího soudu by tudíž nenařízení jednání mělo být spíše výjimečné. Patnáctidenní lhůta k rozhodnutí soudu je lhůtou toliko pořádkovou a nemůže mít větší význam než právo žalovaného na spravedlivý proces (na „právní slyšení“).

Jestliže tedy v daném případě nebyla žalovaným ani doručena žaloba k vyjádření a soud prvního stupně vyšel jen z tvrzení a listin předložených žalobcem, odňal žalovanému možnost jednat před soudem, což má za následek zmatečnost řízení (srovnej § 229 odst. 3 o. s. ř.). S ohledem na tuto vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, odvolacímu soudu nezbylo, než dle § 219 odst. 1 písm. a) o. s. ř. usnesení soudu prvního stupně zrušit a dle § 221 odst. 1 písm. a) mu věc vrátit k dalšímu řízení.

V dalším řízení by se soud měl zabývat obranou žalovaných a poté zhodnotit, zda jsou dány skutečnosti předpokládané v § 178 o. s. ř., tedy držba a její svémocné rušení. Držba přitom podle § 987 o. z. spočívá ve výkonu práva „pro sebe“, tedy nejen ve faktickém užívání věci, ale i ve vůli užívat věc jako vlastní. Zda je taková vůle v souladu s právem, není významné, proto k námitce žalovaných v odvolání je třeba zdůraznit, že v § 176 an. o. s. ř. navazujících na § 1003 an. o. z. jde o ochranu prosté, tedy i nekvalifikované držby, včetně držby nepoctivé.

Nejprve by však měl soud dle § 43 o. s. ř. vyzvat žalobce k odstranění vad žaloby, neboť její petit, který soud bez dalšího do výroku napadeného usnesení převzal, není určitý (materiálně vykonatelný). Výrok totiž musí respektovat povinnosti rušitele vyplývající z občanského zákoníku, jejíhož splnění se žalobce domáhá (Lavický P. a kol. Občanský soudní řád. Praktický komentář. Praha 2016, s. 874 an.). Je třeba vyjít z § 1003 an. o. z. a konkretizovat tato ustanovení s ohledem na daný případ. Žalobou na ochranu proti rušení držby se má žalobce domáhat, aby se rušitel zdržel konkrétně vymezeného rušení a vše uvedl v konkrétně vymezený předešlý stav.

Domáhá-li se tedy žalobce, aby se žalovaní zdrželi „dalších zásahů do práv“, měl by tento požadavek konkretizovat. Nemůže přitom jít o zásahy „do práv“, protože při ochraně držby se nezkoumá, která strana má jaké právo. Ve výroku, kterým se poskytuje ochrana držby, nelze ani hodnotit, zda je stavba „povolená“, tedy zda splňuje požadavky správního práva. Konečně domáhá-li se žalobce „uvedení do původního stavu“, měl by tento stav určitě popsat, tedy uvést, zda žádá např. postavení plotu v určitém místě nebo něco jiného.

I přes zrušení napadeného usnesení odvolací soud považuje za vhodné zdůraznit, že soud prvního stupně lhůtu k podání žaloby posoudil dle § 1008 odst. 1 o. z. správně, když dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas. Skutečným počátkem žalobcem tvrzeného rušení dosavadní držby je datum 22. 8. 2018, kdy žalovaní odstranili plot žalobce a začali budovat nové oplocení, což ani ve svém odvolání nezpochybnili. Lhůtu k podání žaloby na ochranu proti rušení držby je třeba počítat od rušení, nikoli od předchozího ohrožení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Plzeň 10. prosince 2018

JUDr. Zdeněk Pulkrábek, Ph.D., v. r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jaroslava Anetťová.